

Korporativna tijela u novom nacionalnom kataložnom pravilniku

Petra Pancirov

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

ppancirov@nsk.hr

Uvodna riječ...

- potreba za novim nacionalnim kataložnim pravilnikom
- razvoj komunikacijskih tehnologija i interneta
- utjecaj na način pretraživanja, pronalaženja i korištenja informacija
- načelo primjerenosti, otvorenosti i dostupnosti korisniku

Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga (PPIAK)

- Pariška načela (1961), međunarodna načela i standardi
- izrada kataloga na listićima tiskane omeđene građe

Projekt Nacionalni pravilnik za katalogizaciju (NPK) (2013)

- nacionalna kataložna tradicija i praksa ↔ nova međunarodna kataložna načela, standardi i konceptualni modeli
- semantička interoperabilnost podataka različitih baštinskih zajednica u umreženom okruženju
- **dijeljenje i ponovna uporaba bibliografskih i autoriziranih podataka**
- Izjava o Međunarodnim kataložnim načelima (2009)

Korporativno tijelo (definicija)

PPIAK – zajednica fizičkih osoba i/ili organizacija koja ima određen **naziv**

NPK – zajednica ili skupina fizičkih osoba i/ili organizacija identificirana određenim **imenom** i zajedničkim djelovanjem

Razlika u **opsegu** definicije i **terminologiji**!

Korporativno tijelo (NPK)

1. Korporativno tijelo u užem smislu (društva, ustanove, tvrtke, neprofitna poduzeća, upravno-teritorijalne jedinice, tijela javne vlasti, vjerske zajednice i njihova tijela, projekti, programi...)
2. **Glazbene, umjetničke, izvođačke skupine od dvaju ili više članova**
3. Sastanci, konferencije, kongresi, ekspedicije, izložbe, festivali i sajmovi

Terminologija

- jedinstvena odrednica = usvojeni oblik imena (korporativnoga tijela)
- odrednica opće uputnice = **varijantni** (neusvojeni) oblik imena

PRISTUPNICE

Primjeri iz prakse – primjer 1.

- **Način bilježenja mjesta** u usvojenom obliku imena korporativnoga tijela (PPIAK čl. 139. vs. NPK)

PPIAK - ... ako korporativno tijelo ima stalno sjedište koje je karakteristično za rad toga tijela, u jedinstvenoj odrednici i u odrednicama općih uputnica uz naziv se tijela, u okruglim zagrada, dodaje naziv sjedišta

Nacionalna i sveučilišna knjižnica (Zagreb)

ne Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

NPK – ime mjesta u usvojenom obliku imena navodi se samo ako je ime mjesta **sastavni dio imena korporativnoga tijela**

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu,
ne *Nacionalna i sveučilišna knjižnica (Zagreb)*

- **Izuzetak:** *mjesto kao razlikovni element*

*Medicinski fakultet (**Rijeka**), Medicinski fakultet (**Zagreb**)*

Primjeri iz prakse – primjer 2.

- **Stari pravopis** u bilježenju imena korporativnoga tijela (PPIAK čl. 138/1 vs. NPK)

PPIAK - ... naziv korporativnoga tijela koji je na publikaciji pisan starim pravopisom, u jedinstvenoj se odrednici piše suvremenim pravopisom, a naziv pisan starim pravopisom treba pribilježiti na preglednom listiću; za nj se izrađuje opća uputnica

Društvo čovječnosti

ne Društvo čovječnosti

NPK – oblik imena korporativnoga tijela pisan starim pravopisom, usvojeni oblik imena korporativnoga tijela bilježi se starim pravopisom

Izuzetak: promjena pravopisnoga oblika imena korporativnoga tijela u razdoblju djelovanja

Društvo čovječnosti

ne Društvo čovječnosti

Primjeri iz prakse – primjer 3.

- **Način bilježenja navodnika** u usvojenom obliku imena korporativnoga tijela (PPIAK čl. 138/3 vs. NPK)

PPIAK - ... ako su pojedini sastavni dijelovi izvornoga korporativnog naziva označeni navodnicima, ti se navodnici obično prenose i u jedinstvenu odrednicu i u odrednice općih uputnica

Osnovna škola "August Cesarec" (Ivankovo)

***ne** Osnovna škola August Cesarec (Ivankovo)*

NPK – ako su pojedini dijelovi imena korporativnoga tijela označeni navodnicima, usvojeni oblik imena korporativnoga tijela piše se bez navodnika

Nastavni zavod za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar
ne Nastavni zavod za javno zdravstvo "Dr. Andrija Štampar"

Primjeri iz prakse – primjer 4.

- Način bilježenja usvojenih oblika za **međunarodna korporativna tijela** (PPIAK čl. 153/1 vs. NPK)

PPIAK - ... ako korporativno tijelo međunarodnoga značaja ima više službenih jezika, tako da se naziv tijela na njegovim publikacijama mijenja prema jeziku publikacije, ili se na istoj publikaciji javlja na više jezika, u abecednim se katalozima s latiničkim odrednicama kao **jedinstvena odrednica uzima naziv na engleskom jeziku**

European Union

Europska unija

NPK – hrvatski jezik jedan od službenih jezika Europske unije, oblik pristupnice bilježit će se na hrvatskom jeziku, a varijantni oblici su svi oni oblici koji se pojavljuju na propisanim izvorima podataka

Usvojeni oblik imena korporativnoga tijela

Europska unija, Liječnici bez granica...

Varijantni oblik imena korporativnoga tijela

European Union, Médecins sans frontières...

Primjeri iz prakse – primjer 5.

Način bilježenja **skraćenice u imenu korporativnoga tijela** (PPIAK čl. 143/1 vs. NPK)

PPIAK - ... skraćenica koja je nastala spajanjem početnih slova ili početnih slogova višečlanoga korporativnog naziva (akronim) uzima se kao jedinstvena odrednica ako se može izgovarati kao cjelovita riječ i ako se pretpostavlja da je, tako skraćena, u krugu korisnika kataloga poznatija od potpunog oblika korporativnoga naziva...

NPK - ime po kojem je korporativno tijelo općenito poznato

UNESCO

Hrast

CARNet

SRCE

Varijantni oblici imena korporativnoga tijela

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Hrvatska raste

Croatian Academic Research Network

Sveučilišni računski centar

Primjeri iz prakse – primjer 6.

Način bilježenja brojeva iskazanih brojkom ili riječima (PPIAK čl. 148 vs. NPK)

PPIAK - ...broj koji se javlja u izvornom nazivu korporativnog tijela, u jedinstvenoj se odrednici i u odrednicama općih uputnica ispisuje slovima, bez obzira na to kakav mu je oblik u izvornom nazivu

Izvorni naziv

Brodogradilište "3. maj" i tvornica diesel-motora, Rijeka

Jedinstvena odrednica

Brodogradilište "Treći maj"

NPK – kada je broj sastavni dio imena korporativnoga tijela, bilježiti će se u obliku u kojem se javlja u izvoru podataka

Usvojeni oblik imena korporativnoga tijela

Druga osnovna škola (Varaždin)

Varijantni oblik imena korporativnoga tijela

2. osnovna škola (Varaždin)

Primjeri iz prakse – primjer 7.

Odnos **nadređenoga i podređenoga korporativnoga tijela** (PPIAK čl. 151/1 vs. NPK)

PPIAK - ... ako neko korporativno tijelo prema drugom korporativnom tijelu stoji u podređenom odnosu, ali ima naziv koji je sam po sebi dovoljan da to podređeno tijelo identificira, s njim se postupa kao da je samostalno. Za naziv nadređenoga tijela, kojemu se kao pododrednica dodaje izvorni naziv podređenoga tijela, izrađuje se opća uputnica

Jedinstvena odrednica

Arhitektonski fakultet (Zagreb)

Odrednica opće uputnice

Sveučilište (Zagreb).

Arhitektonski fakultet

NPK - ime koje je samo po sebi dovoljno da to podređeno tijelo identificira

Medicinski fakultet (Rijeka)

Simfonijski orkestar Hrvatske radio-televizije

- **S kojim se podređenim tijelima postupa kao da su samostalna?**
- **odnos sveučilišta i fakulteta, knjižnice unutar drugih institucija...?**

Primjeri iz prakse – primjer 8.

- Način bilježenja **promjene imena korporativnoga tijela:**
 - znatna – izrada novoga autoriziranog zapisa
 - neznatna – dodavanje varijantnoga (neusvojenog) oblika imena korporativnoga tijela

Umjesto zaključka...

- svaki pojedini slučaj u radnom procesu izrade autoriziranih podataka za korporativna tijela
- trenutna faza u izradi pravilnika
- procjena katalogizatora
- **korisnik** uvijek u prvom planu

Hvala na pažnji!
Pitanja...

Pancirov, P. Korporativna tijela u novom nacionalnom katalognom pravilniku, 28.-29. studeni 2017., Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

© CC BY 3.0 HR

STRUČNI SKUP KNJIŽNIČNI PODACI: INTEROPERABILNOST, POVEZIVANJE I RAZMJENA, 28.-29.11.2017., NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU